

Investigating the Psychometric Properties of the Response to Sexual Rejection Scale in Married Women

Abbas Amanelahi

Associate Professor, Department of Counseling, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: a.amanelahi@scu.ac.ir

Masoud Rezazadeh *

Corresponding Author, PhD Student in Consulting, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: m_rezazadeh@stu.scu.ac.ir

Masoumeh Ahmadi

MA in Consulting, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. E-mail: masoumehahmadi103@gmail.com

Leyli Sanoobar

PhD in General Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. E-mail: lalehzenobar@yahoo.com

Abstract

The purpose of this study was to investigate the psychometric properties of the Response to Sexual Rejection Scale (RSRS) in married women in Ardabil. The statistical population consisted of all married women in Ardabil. Participants were selected using convenience sampling and individually completed the sexual rejection scale. Data analysis included internal consistency reliability and confirmatory factor analysis (CFA), conducted using SPSS 25 and LISREL 8.8. The internal consistency results indicated good scale reliability, with Cronbach's alpha values for the four factors as follows: resentment (0.83), uncertainty (0.86), and temptation (0.83). CFA fit indices supported the scale's validity, with excellent model fit: CFI = 0.98; RFI = 0.96; NNFI = 0.98; RMSEA = 0.062. These findings suggest that the RSRS is a reliable and valid tool for measuring responses to sexual rejection in married women.

Keywords: Psychometric Properties; Sexual Rejection Response Scale; Internal Consistency; Married Women

Cite this Article: Amanelahi, A., Rezazadeh, M., Ahmadi, M., & Sanoobar, L. (2025). Investigating the Psychometric Properties of the Response to Sexual Rejection Scale in Married Women. *Educational Measurement*, 16(60), 37-56. <https://doi.org/10.22054/jem.2024.66640.3432>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press
Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

Introduction

Sexual communication plays a vital role in fostering intimacy and strengthening emotional bonds between couples, as it enables partners to understand and respond to each other's sexual needs. However, unresolved sexual conflicts can lead to sexual rejection, which not only diminishes sexual desire but may also provoke negative reactions such as aggression, defensiveness, or reassurance-seeking behaviors.

Research suggests that sexual rejection is often linked to adverse emotional responses, including disgust and emotional detachment during sexual activity. Conversely, responding to rejection with empathy and acceptance can enhance sexual satisfaction, whereas hostile reactions tend to worsen dissatisfaction.

While some couples engage in sexual interactions to enhance pleasure and deepen intimacy, others do so primarily to avoid negative outcomes, such as losing their partner's interest or preventing relationship conflicts. Research suggests that positive, approach-oriented sexual behaviors are associated with favorable emotional experiences and higher relationship satisfaction. In contrast, avoidant or distancing behaviors tend to produce detrimental effects, including controlling tendencies toward one's partner, heightened negative emotions, and reduced relationship satisfaction and commitment.

Sexual rejection, typically manifested as reluctance or refusal to initiate or maintain sexual activity, represents an emotionally distressing experience within romantic relationships. This phenomenon may be expressed through emotional coldness, indifference, or hostile behaviors (both verbal and physical), often accompanied by intense negative emotions. Ultimately, sexual rejection constitutes a traumatic experience for both partners, with significant potential to undermine marital satisfaction and overall relationship well-being.

Literature Review

Couples demonstrate varied responses when experiencing sexual rejection from their spouse. Kim et al. (2019) documented the considerable diversity in these reactions. Wright et al. (2010) found that women tend to report more intense emotional responses including anger, resentment, shame, and frustration following sexual rejection. In contrast, men typically exhibit more behavioral responses, particularly verbal persistence and attempts to persuade their partner into sexual activity - reactions that intensify when experiencing anger, agitation, or

dominance-related emotions. These gender differences may stem from the findings of Namati et al. (2013), who demonstrated that anger and anxiety in women can contribute to sexual unresponsiveness. Additionally, individual personality characteristics significantly moderate these rejection responses.

Research has demonstrated distinct patterns in responses to sexual rejection based on personality characteristics and gender. Blikhorn et al. (2015) revealed that individuals with narcissistic traits tend to respond with heightened anger, intensified sexual desire, and greater likelihood of employing coercive tactics to obtain sexual satisfaction from their spouse following rejection. In contrast, Muise et al. (2017) found that more sensitive and partner-responsive individuals typically exhibit passive reactions such as acceptance while avoiding negative emotional expressions like resentment.

Gender differences in rejection responses were further elucidated by Kim et al. (2019), who observed that women more commonly experience confusion and uncertainty when sexually rejected, whereas men are more prone to employ deceptive or seductive strategies to reinitiate sexual activity with their spouse.

Methodology

This study examined the psychometric properties of the Response to Sexual Rejection Scale (RSRS) in a sample of married women from Ardabil, Iran, in 2019. The target population comprised all married women residing in the city, from which a sample of 214 participants was recruited through convenience sampling. Inclusion criteria were: (1) married status, (2) female gender, (3) voluntary participation, and (4) adequate communication skills. Exclusion criteria consisted of: (1) significant sensory impairments (e.g., blindness or deafness), and (2) history of psychological disorders. Eligible participants completed the RSRS individually during the assessment procedure.

The Response to Sexual Rejection Scale (RSRS) is a 16-item instrument designed to assess four dimensions of reactions to sexual rejection: understanding, resentment, uncertainty, and temptation. Following a rigorous translation process involving back-translation and expert review, the scale was refined to eliminate ambiguous items. Data analysis was conducted using SPSS 25 and LISREL 8.8 software.

Psychometric evaluation revealed strong reliability and validity for the RSRS. Internal consistency was excellent across subscales, with

Cronbach's alpha coefficients ranging from 0.83 to 0.88. Confirmatory factor analysis demonstrated good model fit, as evidenced by the following indices: comparative fit index (CFI) = 0.98, relative fit index (RFI) = 0.96, non-normed fit index (NNFI) = 0.98, and root mean square error of approximation (RMSEA) = 0.062.

Results

To assess the suitability of the data for factor analysis, we examined the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) measure of sampling adequacy and Bartlett's test of sphericity. The KMO index ranges from 0 to 1, with values below 0.5 indicating inadequate sampling adequacy for factor analysis, values between 0.5 and 0.69 suggesting marginal adequacy (requiring cautious interpretation), and values above 0.7 demonstrating appropriate sampling adequacy. Bartlett's test evaluates the null hypothesis that the variables in the population correlation matrix are uncorrelated.

As presented in Table 1, our analysis yielded a KMO value of 0.89, and Bartlett's test was statistically significant ($p < 0.01$), rejecting the null hypothesis. These results confirm that the data were highly suitable for factor analysis.

Table 1. KMO coefficient and Bartlett test for the correlation matrix of variables

0.89	KMO value
2700.87	Bartlett value
0.01<p	Significance level

Conclusion

This study developed and validated the Sexual Rejection Response Scale (SRRS) as a reliable psychometric instrument for assessing responses to sexual rejection in intimate relationships. As a clinically significant tool, the SRRS enables precise identification of sexual dissatisfaction and relational conflicts, reducing diagnostic inaccuracies inherent in subjective clinical judgments.

The development of this measure addresses a critical need in relationship health, given epidemiological data indicating lifetime prevalence rates of sexual dysfunction approaching 43% in women and 31% in men. Such dysfunction demonstrates robust associations with adverse outcomes including marital distress ($\chi^2 = 12.34$, $p < .001$),

depressive symptomatology ($\beta = 0.42$, $p < .01$), and elevated divorce risk (OR = 1.67, 95% CI [1.23, 2.11]).

The SRRS provides clinicians with an empirically validated tool for early detection of sexual rejection dynamics, facilitating targeted interventions during the critical window before relationship deterioration becomes entrenched. Implementation of this scale in clinical practice may substantially improve secondary prevention efforts for couples experiencing sexual health challenges.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پاسخ به طرد جنسی (RSRS) در زنان متأهل

عباس امان‌الهی

a.amanelahi@scu.ac.ir

مسعود رضازاده *

دانشیار، گروه مشاوره، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه:

نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری، رشته مشاوره، دانشگاه شهید چمران، اهواز،

ایران. رایانامه: M-Rezazadeh@stu.scu.ac.ir

معصومه احمدی

کارشناسی ارشد، مشاوره، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. رایانامه:

masoumehahmadi103@gmail.com

لیلی صنوبر

دکتری، روان‌شناسی عمومی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه:

lalehsenobar@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پاسخ به طرد جنسی در زنان متأهل شهر اردبیل انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را تمام زنان متأهل شهر اردبیل تشکیل دادند. از میان جامعه آماری به تعداد ۲۱۴ نفر به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت انفرادی به مقیاس طرد جنسی پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها از ضریب همسانی درونی و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. داده‌ها با کمک نرم‌افزارهای SPSS 25 و LISREL ۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از ضریب همسانی درونی نشان داد که این مقیاس از پایایی مناسبی برخوردار است. اعتبار مقیاس بر اساس آلفای کرونباخ برای چهار عامل تفاهم ۰/۸۸، رنجش ۰/۸۳، نامطمئن ۰/۸۶ و وسوسه ۰/۸۳ به دست آمد. شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی نیز روایی مناسب مقیاس را نشان داد (CFI=۰/۹۸، RFI=۰/۹۶، NNFI=۰/۹۸ و RMSEA=۰/۰۶۲). از نتایج این مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که مقیاس RSRS ابزاری قابل اعتماد و روا برای سنجش پاسخ به طرد جنسی است.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های روان‌سنجی، مقیاس پاسخ به طرد جنسی، همسانی درونی، زنان متأهل

استناد به این مقاله: امان‌الهی، عباس، رضازاده، مسعود، احمدی، معصومه، و لیلی، صنوبر. (۱۴۰۴). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پاسخ به طرد جنسی (RSRS) در زنان متأهل. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۶(۶۰)، ۳۷-۵۶.

<https://doi.org/10.22054/jem.2024.66640.3432>

© ۲۰۱۶ دانشگاه علامه طباطبائی

ناشر: دانشگاه علامه طباطبائی

مقدمه

ارتباط جنسی^۱ بخش مهمی از ارتباط صمیمانه و عاشقانه بین همسران به حساب می‌آید. ارتباط جنسی به همسران فرصت می‌دهد تا خواسته‌های جنسی خودشان را درک کنند. درواقع نیازهای همسران در ارتباط با رفتارهای جنسی توسط شریک‌های واقعی از طریق روابط جنسی موردبحث و بررسی قرار می‌گیرد (Muise et al., 2016). در روابط زناشویی معمولاً همسرانی که تعارضات جنسی را تجربه می‌کنند، ممکن است با طرد جنسی^۲ از طرف شریک جنسی مواجه شوند که علاقه جنسی و پیشروی را در شریک جنسی مقابل کاهش می‌دهد و باعث واکنش منفی و ابراز پاسخ‌های گوناگونی در همسر می‌شود مانند خشونت، رفتارهای دفاعی و یا حتی اطمینان‌دهی و پذیرش (Kim et al., 2020). Brinbam و همکاران (2002) در بررسی خود نشان دادند اجتناب یا طرد جنسی با ابراز احساسات تنفر و بی‌علاقگی احساسی و عاطفی در هنگام برقراری رابطه جنسی مرتبط است (قیصری و امان‌الهی، ۱۳۹۷؛ Tompkins et al., 2013). پژوهش Kim و همکاران (2020) نشان داد که در مواجهه با طرد جنسی پاسخ اطمینان‌دهی و پذیرش از سوی همسر یا شریک واقعی موجب رضایت جنسی بیشتر می‌شود و در مقابل ابراز خشونت در مقابل طرد جنسی، نارضایتی جنسی بیشتر را موجب می‌شود.

وقتی که زوجین در جهت احساسات گرایشی و نزدیکی به ارتباط جنسی می‌پردازند، درواقع به دنبال کسب پیامدهای مثبتی همانند لذت یا افزایش صمیمیت با همسر خود هستند. در مقابل، وقتی افراد با احساسات طرد و کناره‌گیری به فعالیت جنسی می‌پردازند درواقع به دنبال پیش‌گیری از پیامدهای منفی همانند از دست دادن علاقه همسر یا پیش‌گیری از تعارضات زناشویی هستند. اهداف و احساسات گرایشی باعث افزایش هیجانات مثبت و ارتباط جنسی خوشایندتر و رضایت بیشتر و مطلوب‌تر در روابط زناشویی می‌شود و احساسات و اهداف اجتنابی و طرد با پیامدهای نامطلوب مانند کنترل همسر، افزایش هیجانات منفی بیشتر و سطوح پایینی از رضایت زناشویی و تعهد کمتر و در نتیجه نارضایتی جنسی بیشتر همراه است (Muise et al., 2013). طرد جنسی معمولاً با بی‌میلی و امتناع از شروع کردن یا ادامه دادن رابطه جنسی همراه است. در حقیقت طرد جنسی در روابط زناشویی

1. Sexual communication

2. Sexual rejection

عاشقانه یک تجربه هیجانی دردناک محسوب می‌شود (Rehman؛ Hauptert et al., 2017). (et al., 2017).

در طرد بین زوجین چهار نوع رفتار را می‌توانیم مشاهده کنیم: سردی و بی‌احساسی که در مقابل صمیمیت و محبت قرار دارد. سردی کلامی عدم تشویق و تعریف و سردی جسمانی عدم نوازش، در آغوش نگرفتن و نبوسیدن را شامل می‌شود. رفتار خصمانه و پرخاشگرانه که باز هم دارای دو بعد کلامی شامل (دشنام، سرزنش، ریشخند و گفتن حرف‌های تحقیرآمیز و تهدیدکننده) و جسمانی (شامل وارد نمودن هرگونه صدمه جسمانی اعم از هل دادن، نیشگون گرفتن و کتک زدن) است (Rohner et al., 2008). طرد جنسی می‌تواند به صورت کلامی و غیر کلامی ابراز شود. درواقع طرد جنسی یک فرایند منفعل نیست؛ بلکه با هیجانات منفی گوناگون همراه است (Vannir et al., 2011؛ Lemay et al., 2012) و در یک رابطه عاشقانه برای مردان و زنان یک تجربه دردناک است (Kelly et al., 2016).

پژوهش‌های اندکی به این موضوع پرداخته‌اند که وقتی زوجین با طرد جنسی از طرف همسر مواجه می‌شوند، چگونه واکنش نشان می‌دهند و یا چه پاسخی ارائه می‌دهند. بااین‌وجود مطالعات اندکی که در این زمینه انجام گرفته است، نشان دادند که همسران در مقابل طرد جنسی از سوی شریک واقعی جنسی خود واکنش‌های متفاوت و گوناگونی را از خود نشان می‌دهند (Kim et al., 2019). ازجمله یافته‌های پژوهش (Wright et al., 2010) نشان دادند که زنان در شرایط مواجهه با طرد جنسی از طرف همسران خود خشم، رنجش، شرم و ناکامی بیشتری را گزارش می‌کنند. در مقابل، مردان بیشتر اصرار کلامی و تلاش برای راضی کردن همسر به انجام فعالیت جنسی را نشان می‌دهند به‌ویژه اگر آن‌ها خشم، آشفته‌گی و احساس تسلط بیشتری داشته باشند. (نعمتی و همکاران، ۱۳۹۲) نشان دادند که خشم و اضطراب در زنان می‌تواند باعث عدم پاسخ‌دهی جنسی در زنان باشد. خشم و اضطراب می‌تواند از تعارضات ناهشیار و مشکلات شخصیتی زوجین نیز ناشی شود. درواقع صفات شخصیتی متفاوت نیز می‌تواند در چگونگی پاسخ به شرایط طرد جنسی نقش داشته باشد؛ به‌طوری‌که مطالعات نشان می‌دهند افراد دارای صفت خودشیفتگی در برابر طرد جنسی خشم بیشتر، افزایش میل جنسی و تدابیر زورگویانه بیشتری برای راضی کردن شریک جنسی نشان می‌دهند (Blikhorn et al., 2015). در مقابل افرادی که به نیازهای جنسی همسرانشان حساس و پاسخگو هستند وقتی تصور می‌کنند که مورد طرد جنسی واقع شدند، به‌جای

واکنش‌های منفی مانند رنجش، بیشتر واکنش‌های منفعلانه مانند پذیرش نشان می‌دهند (Muise et al., 2017). (Kim et al., 2019) در بررسی خود نشان دادند زنان بیشتر با آشفتگی و عدم اطمینان به طرد جنسی پاسخ می‌دهند و مردان بیشتر سعی می‌کنند با فریب و وسوسه و اغوا همسر یا شریک جنسی خود را راضی به فعالیت جنسی کنند.

محدودیت اصلی اکثر مطالعات انجام‌شده در حوزه پاسخ به طرد جنسی در بین زوجین، مربوط به ارزیابی و فقدان مقیاس اندازه‌گیری در جمعیت نامبرده است. با توجه به حساسیت خاص موضوع طرد جنسی بین زوجین، مقیاس پاسخ به طرد جنسی^۱ در جمعیت دارای روابط زناشویی تدوین گردیده است؛ که می‌تواند پاسخگوی بخشی از مسائل مطرح‌شده در این زمینه باشد. این مقیاس که توسط (Kim et al., 2019) در دانشگاه تورنتوی کانادا^۲ ساخته شده است، از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی برخوردار است.

با توجه به شیوع بالای تعارضات جنسی بین زوجین، حساسیت آسیب‌شناختی و فقدان مقیاس لازم برای سنجش واکنش‌های زوجین به احساس طرد جنسی، پژوهش حاضر با هدف تعیین ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پاسخ به طرد جنسی^۳ انجام گرفته است.

روش

جامعه آماری این پژوهش شامل زنان متأهل شهر اردبیل در سال ۱۳۹۸ بود. از میان آن‌ها ۲۱۴ نفر به‌صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و در بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس (RSRS) شرکت نموده و به‌صورت انفرادی به مقیاس طرد جنسی پاسخ دادند. معیار ورود به تحقیق شامل: تأهل، زن، تمایل همکاری و شرکت در تحقیق، توانایی برقراری ارتباط بود. معیار عدم ورود به تحقیق شامل: مشکلات ذهنی، نابینایی، ناشنوایی یا سابقه مشکلات روان‌شناختی بود.

ابزارهای پژوهش حاضر از قرار زیر است:

۱- **مقیاس پاسخ به طرد جنسی (RSRS)**. مقیاس پاسخ به طرد جنسی، ابزاری جدید برای سنجش چگونگی واکنش و پاسخ به طرد جنسی در زوجین است که توسط کیم و همکاران در سال ۲۰۱۹ در دانشگاه تورنتوی کانادا طراحی شده است. این مقیاس دارای چهار خرده

1. responses to sexual rejection scale

2. University of Toronto, Canada

3. responses to sexual rejection scale

مقیاس تفاهم^۱، رنجش^۲، نامطمئن^۳ و وسوسه^۴ است. مقیاس RSRS دارای ۱۶ سؤال پنج گزینه‌ای است که گزینه‌های آن به ترتیب از ۱ تا ۵، نمره‌گذاری شده است. در این مقیاس از آزمودنی خواسته می‌شود، میزان انطباق هر یک از گویه‌ها را با واکنش و پاسخ خود در مواجهه با طرد جنسی از طرف همسر یا شریک جنسی در طول ماه گذشته مشخص کند (Kim et al., 2019).

۲- ترجمه فرم انگلیسی مقیاس RSRS. ابتدا فرم انگلیسی مقیاس RSRS توسط پژوهشگر و یکی از اساتید بخش زبان انگلیسی به‌طور جداگانه ترجمه شد. دو ترجمه مستقل توسط یکی از اساتید روان‌شناسی به یک فرم واحد تبدیل گردید. سپس فرم ترجمه‌شده مقیاس RSRS توسط دو نفر از دانشجویان دکتری بخش زبان انگلیسی، با روش ترجمه‌ی معکوس^۵ به انگلیسی بازگردانده شد. این عمل سبب اطمینان بیشتر از صحت ترجمه مقیاس RSRS گردید. با توجه به کارهای انجام‌شده تا مرحله مذکور، اصلاحات لازم انجام گرفته و پرسش‌نامه روی یک نمونه ۱۰ نفری اجرا گردید. حین اجرا از آزمودنی‌ها خواسته شد تا سؤالات مبهم را تعیین کنند. نتایج حاصل از اجرای پرسش‌نامه بر روی ۱۰ نفر و به‌ویژه سؤالات مبهم از نظر زنان متأهل، به‌منظور برطرف ساختن اشکالات مقیاس موردبحث و بررسی قرار گرفت. نتیجه بررسی‌های مقدماتی نشان داد، سؤال‌های شماره ۳ (من او را درک می‌کنم و می‌پذیرم)، ۱۳ (من سعی می‌کنم ذهن همسر را تغییر دهم و او را فریب می‌دهم) و ۱۶ (من از همسر می‌پرسم آیا کاری هست که انجام دهم تا خلق او تغییر کند) مبهم می‌باشند، با نظر اساتید روان‌شناسی، اصلاحات لازم در این گویه‌ها اعمال گردیده و جهت اجرا در نمونه اصلی آماده‌سازی گردید.

برای تحلیل داده‌ها از ضریب همسانی درونی و تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. داده‌ها با کمک نرم‌افزارهای SPSS 25 و LISREL ۸ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از ضریب همسانی درونی نشان داد که این مقیاس از پایایی مناسبی برخوردار است. اعتبار مقیاس بر اساس آلفای کرونباخ برای چهار عامل تفاهم ۰/۸۸، رنجش ۰/۸۳، نامطمئن

1. Understanding
2. Resentful
3. Insecure
4. Enticing
5. Back Translation

۰/۸۶ و وسوسه ۰/۸۳ است. شاخص‌های برازش تحلیل عاملی تأییدی نیز روایی مناسب مقیاس را نشان می‌دهد ($CFI=0/98$, $RFI=0/96$, $NNFI=0/98$ و $RMSEA=0/062$)

یافته‌ها

تعداد ۲۱۴ آزمودنی زن متأهل با میانگین سنی ۳۴/۱۹ و انحراف معیار ۷/۶۱ در پژوهش حاضر شرکت داشتند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار ابعاد طرد جنسی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد نمونه
۱- تفاهم Understanding	۱۳/۸۵	۴/۵۱	۲۱۴
۲- رنجش Resentful	۱۱/۴۷	۴/۲۸	۲۱۴
۳- ناامنی Insecure	۱۱/۵۱	۴/۳۰	۲۱۴
۴- وسوسه Enticing	۱۰/۵۴	۴/۵۵	۲۱۴

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار ابعاد طرد جنسی را نشان می‌دهد.

جدول ۲. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس طرد جنسی و ابعاد آن

ابعاد طرد جنسی	ضریب آلفای کرونباخ
۱- تفاهم Understanding	۰/۸۸
۲- رنجش Resentful	۰/۸۳
۳- ناامنی Insecure	۰/۸۶
۴- وسوسه Enticing	۰/۸۳

برای بررسی پایایی مقیاس طرد جنسی از همسانی درونی استفاده شد. همسانی درونی مقیاس و ابعاد آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ تعیین گردید. نتایج پژوهش حاضر نشان‌دهنده این است که مقیاس حاضر از پایایی مناسبی برخوردار است.

جدول ۳. ضریب KMO و آزمون بارتلت برای ماتریس همبستگی متغیرها

مقدار KMO	۰/۸۹
مقدار بارتلت	۲۷۰۰/۷۸
سطح معناداری	$p<0/01$

به‌منظور اطمینان از مناسب بودن داده‌ها از ضریب KMO و آزمون بارتلت استفاده شد. مقدار KMO همواره بین ۱ و ۰ در نوسان است. در صورتی که مقدار آن کمتر از ۰/۵ باشد، داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهد بود و اگر مقدار آن بین ۰/۵ تا ۰/۶۹ باشد باید با احتیاط به اجرای تحلیل عاملی پرداخت، اما در صورتی که مقدار آن بزرگ‌تر از ۰/۷ باشد همبستگی موجود بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب است. آزمون بارتلت نیز این فرضیه را که ماتریس همبستگی‌های مشاهده‌شده متعلق به جامعه‌ای با متغیرهای ناهمبسته است می‌آزماید.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، مقدار KMO برابر است با ۰/۸۹ و آزمون بارتلت نیز مورد تأیید قرار گرفت ($P < ۰/۰۱$)؛ بنابراین متغیرهای پژوهش برای تحلیل عاملی مناسب بودند.

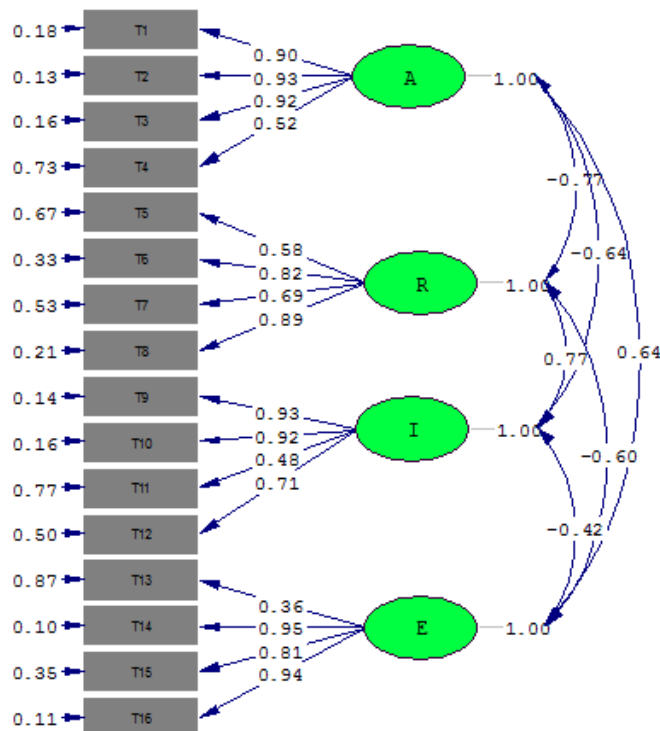
جدول ۴. بار عاملی سؤالات پرسشنامه

سؤالات	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم
۱- من اجازه می‌دهم همسرم بداند که هنوز به او عشق می‌ورزم.	۰/۹۰			
۲- من اجازه می‌دهم همسرم بداند که هنوز برایم جذاب هست.	۰/۹۳			
۳- من او را درک می‌کنم و می‌پذیرم.	۰/۹۲			
۴- من سعی می‌کنم هیجانات منفی خود را به او ابراز نکنم.	۰/۵۲			
۵- من خشم خود را به همسرم ابراز می‌کنم.	۰/۵۸			
۶- من همسرم را نادیده می‌گیرم.	۰/۸۲			
۷- من خودخواهی همسرم را نمی‌پذیرم	۰/۶۹			
۸- من با همسرم سرد رفتار می‌کنم.	۰/۸۹			
۹- من آشفته و یا غمگین می‌شوم.	۰/۹۳			
۱۰- من رنجیده‌خاطر می‌شوم و از همسرم می‌رنجم.	۰/۹۲			
۱۱- من این‌گونه برداشت می‌کنم که برای همسرم جذاب نیستم و او مرا جذاب نمی‌بیند	۰/۴۸			
۱۲- من فکر می‌کنم در ارتباطم با همسرم اشتباهاتی وجود دارد.	۰/۷۱			
۱۳- من تلاش می‌کنم که ذهن همسرم را تغییر دهم و او را فریب می‌دهم و وسوسه می‌کنم.	۰/۳۶			
۱۴- من سعی می‌کنم او را راضی به ارتباط جنسی کنم.	۰/۹۵			
۱۵- من سعی می‌کنم دوباره رابطه جنسی را با او آغاز کنم.	۰/۸۱			
۱۶- از او می‌پرسم اگر کاری هست که باید انجام دهم تا حالش بهتر شود.	۰/۹۴			

طبق جدول ۴ بار عاملی سؤالات ۱، ۲، ۳ و ۴ بیشترین بار عاملی را بر روی عامل اول (تفاهم) داشتند. سؤالات ۷، ۶، ۵ و ۸ بیشترین بار عاملی را بر روی عامل دوم (رنجش)، سؤالات ۱۱، ۱۰، ۹ و ۱۲ بیشترین بار عاملی را بر روی عامل سوم (ناامنی) و سؤالات ۱۵، ۱۴، ۱۳ و ۱۶ بیشترین بار عاملی را بر روی عامل چهارم (وسوسه) داشتند.

در ادامه به منظور بررسی روایی سازه، از روش تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول استفاده شد. در مدل‌های تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول، نمرات هر مورد مطالعه در یک متغیر، درواقع منعکس‌کننده وضعیت آن مورد در یک عامل زیربنایی تر است که به دلیل پنهان بودنش امکان اندازه‌گیری مستقیم آن وجود ندارد؛ اما این عامل زیربنایی و پنهان خود از ابعاد عامل پنهان دیگری محسوب نمی‌شود و درواقع تنها یک لایه از متغیر یا متغیرهای پنهان وجود دارد. در یک مدل عاملی مرتبه اول، سه نوع متغیر وجود دارد. این متغیرها شامل متغیر پنهان بیرونی، متغیر مشاهده‌شده بیرونی و متغیر خطا هستند. در مدل‌های عاملی مرتبه اول سه نوع پارامتر آزاد وجود دارد که محقق اغلب مایل به برآورد آن‌هاست. این پارامترها شامل پارامتر فی (یعنی واریانس‌ها و کوواریانس‌های عامل‌ها یا متغیرهای پنهان بیرونی)، پارامتر لامدا (کوواریانس یا ضریب همبستگی بین هر متغیر آشکار با متغیر پنهان) و پارامتر تتا دلتا (واریانس‌ها و کوواریانس‌های متغیرهای خطای مرتبط با متغیرهای آشکار و اندازه‌گیری) هستند. برای برآورد مدل از شاخص‌های مجذور خی دو (X^2)، شاخص نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (X^2/df)، شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)، شاخص برازش نسبی (RFI)، شاخص نیکویی برازش هنجار نشده (NNFI)، خطای ریشه مجذور میانگین تقریب (RMSEA) استفاده شد. در خصوص شاخص‌های CFI، RFI و NFI برخی از محققان معتقدند که حداقل مقدار قابل قبول آن ۰/۹۰ است و مقادیر بالای ۰/۹۵ نشانگر برازش عالی مدل است. همچنین در خصوص شاخص RMSEA نیز مقدار کمتر از ۰/۸۰ نشانگر برازش خوب مدل است.

شکل ۱. مدل استاندارد تحلیل عاملی مرتبه اول مقیاس طرد جنسی

Chi-Square=164.88, df=91, P-value=0.00000, RMSEA=0.062

جدول ۵. بار عاملی سؤالات پرسشنامه

RMSEA	NNFI	RFI	CFI	χ^2/df
۰/۶۲	۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۹۸	۱/۸۲

همان گونه که در جدول ۵ مشاهده می شود مدل مقیاس طرد جنسی از برازش مناسبی برخوردار بوده و در نتیجه روایی سازه مطلوبی دارد.

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش با معرفی مقیاس پاسخ به طرد جنسی، ویژگی های روان سنجی آن مورد بررسی قرار گرفت. این مقیاس با توجه به حساسیت تشخیص و درمان نارضایتی و تعارضات جنسی

که می‌تواند از تشخیص مبهم^۱ یا نادرست پیشگیری کند، دارای اهمیت زیادی است. امروزه در بسیاری از زوجین شاهد به وجود آمدن مشکلات زیادی در رابطه جنسی آن‌ها هستیم که می‌تواند منجر به مشکلات بزرگ‌تری مانند عدم رضایت از زندگی زناشویی، افسردگی، اضطراب، استرس‌های شدید و به دنبال آن‌ها بی‌مهری، بی‌عاطفگی و در نهایت طلاق گردد. در صورتی که اگر اقدام به حل این مشکلات کنند، می‌توانند به راحتی از هم پاشیدن یک زندگی، جلوگیری کنند (Fallis et al., 2016)^۲. به یکی از شایع‌ترین مشکلاتی که می‌شود از آن نام برد، طرد جنسی است. اختلالات عملکرد جنسی می‌تواند شامل هر مشکلی باشد که مانع از رضایت فرد یا زوجین از فعالیت جنسی شود. حدود ۴۳ درصد از زنان و ۳۱ درصد از مردان در مقطعی از زندگی خود، درجاتی از اختلال عملکرد جنسی را گزارش می‌کنند. گرچه تحقیقات نشان داده‌اند با وجود انواع راه‌حل‌ها برای درمان اختلالات جنسی؛ بسیاری از افراد تمایلی به بیان کردن این مشکلات و در میان گذاشتن آن‌ها با فرد متخصص ندارند. ابتلا به این اختلالات ارتباط بسیاری با سن ندارد اما عموماً در افراد بالای ۴۰ سال مشاهده می‌شود که امری کاملاً طبیعی است؛ و می‌تواند بر رضایت زناشویی و کیفیت زندگی اثرات منفی بگذارد (Km et al., 2020).

همان‌طور که در بررسی مطالعات و پیشینه پژوهشی مطرح شد، اجتناب یا طرد جنسی با ابراز احساسات تنفر و بی‌علاقگی احساسی و عاطفی در هنگام برقراری رابطه جنسی مرتبط است به‌طوری‌که نشانه‌های علاقه یا طرد جنسی، هر دو در کیفیت روابط جنسی و بالطبع در رضایت زناشویی تأثیر دارد (قیصری و امان‌الهی، ۱۳۹۷؛ Tampkins et al., 2013)؛ بنابراین چگونگی پاسخ به طرد جنسی در همسران، موجب می‌شود تا سکس درمانگران و زوج درمانگران بتوانند به بهبود کیفیت روابط عاشقانه و صمیمانه بین زوجین کمک کنند. زوجین باید از پیامدهای واکنش‌ها و پاسخ‌های متفاوت به رفتار طرد جنسی و تأثیر طولانی‌مدت آن بر کیفیت روابط عاطفی و جنسی زناشویی مطلع شوند. مطالعات نشان می‌دهند که برای درمان تعارضات روابط بین زوجین باید بر موارد اصلی که باعث تعارضات عاطفی طولانی مدت گشته است، متمرکز شد و به جای استفاده از شیوه‌هایی که بر تسکین و رفع پریشانی‌های هیجانی موقت زوجین متمرکز هست، بهتر است بر روش‌هایی تأکید شود که بر رفع تعارضات به‌طور دائمی و همیشگی تمرکز دارد (Overall et al., 2017)^۳.

1. Underdiagnosis

2. Fallis

3. Overall & McNulty

مقیاس سنجش پاسخ به طرد جنس RSRS به زبان انگلیسی در دسترس است. با توجه به این نکته که نمی‌توان یک ابزار طراحی شده در یک کشور و فرهنگ را فقط با ترجمه در یک کشور و فرهنگ دیگر مورد استفاده قرار داد، بلکه باید با فرهنگ و آداب و رسوم مطابقت داده شود، لذا این مطالعه به منظور ترجمه و تعیین روایی و پایایی مقیاس پاسخ به طرد جنسی انجام یافت. مقیاس پاسخ به طرد جنسی با هدف شناخت چگونگی پاسخ به طرد جنسی در زوجین ساخته شده است. از میان زنان متأهل شهر اردبیل ۲۱۴ نفر از این افراد به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت انفرادی به مقیاس طرد جنسی پاسخ دادند. مقیاس طرد جنسی ترجمه شده برای جامعه ایرانی برای استفاده پژوهشی در حوزه خانواده و روابط زناشویی، امکان بررسی دیدگاه افراد در زمینه روابط جنسی را فراهم می‌نماید و می‌تواند افق جدیدی در این حوزه باز کند. ضمن این که به کار بردن این مقیاس در مشاوره‌ها و به کارگیری نوع روش‌های درمانی در حوزه روابط زناشویی می‌تواند مفید باشد. همچنین این مسئله که چگونگی پاسخ به طرد جنسی، در کیفیت روابط جنسی و رضایت زناشویی چه پیامدهایی را می‌تواند به دنبال داشته باشد، مورد بررسی قرار گیرد.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارد

سپاسگزاری

پژوهش حاضر برگرفته از یک مقاله با عنوان «بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پاسخ به طرد جنسی (RSRS) در زنان متأهل» است. از کلیه آزمودنی‌هایی که در این پژوهش شرکت کردند، کمال تشکر را داریم.

منابع

- آجلی لاهیجی، لاله و بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۶). پیش‌بینی کارکرد خانواده و کیفیت زندگی بر پایه شیوه‌های دل‌بستگی زوجین. *آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده*، ۳(۶)، ۱۱۹-۱۳۸. <http://fpcej.ir/article-1172-fa.html>.
- بابایی، انسیه. (۱۳۹۷). پیش‌بینی تعارضات زناشویی زنان درگیر خشونت خانگی بر اساس طرح‌واره‌های جنسی، عملکرد جنسی و رضایت جنسی. *روان‌پرستاری*، ۶(۵)، ۲۳-۱۶. <http://ijpn.ir/article-1-1062-fa.html>.
- جزینی، شادی. عبدالهی، نیره. امان‌الهی، عباس و اصلانی، خالد. (۱۳۹۶). پیش‌بینی عملکرد جنسی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی، تمایز یافتگی خود و تحصیلات در دانشجویان زن متأهل شهر اهواز. *مطالعات روان‌شناختی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء*، ۱۳(۴)، ۵۸-۴۴. <https://doi.org/10.22051/psy.201812528.1208>.
- حاجلو نادر. علیزاده گورادل، جابر. قطبی، محمدرضا و دلاورقوام، سیما. (۱۳۹۳). مقایسه ابعاد عشق‌ورزی بر اساس مدت ازدواج در بین زنان و مردان متأهل. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۱(۴)، ۶۳-۴۸. <https://doi.org/20.1001.1.22516654.1393.4.1.3.2>.
- قیصری، سهیلا و امان‌الهی، عباس. (۱۳۹۷). پیش‌بینی ارتباط جنسی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی و خودتمایز یافتگی دانشجویان زن متأهل. *پژوهش‌های مشاوره*، ۱۷(۴۷)، ۶۰-۶۲. <https://doi.org/20.1001.1.22516654.1393.4.1.3.2.42>.
- کونام، آسیه. اعتمادی، ثریا و پورنقاش تهرانی، سید سعید. (۱۳۹۸). بررسی رابطه رضایت جنسی با استرس زناشویی، رضایت زناشویی و علائم روان‌شناختی بیماران قلبی بای پس عروق کرونر. *روان‌شناسی و روان‌پزشکی شناخت*، ۲، ۲۶-۱۶. <https://doi.org/10.29252/shenakht.6.2.16>.
- نعمتی، پیمان. نوریان، خیرالله و محمودی، فاطمه. (۱۳۹۲). تأثیر مشاوره شناختی- رفتاری بر اضطراب و پرخاشگری زنان دارای اختلالات کنش جنسی. *مجله علمی- پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج*، ۸(۱۸)، ۶۵۰-۶۶۰. <http://armaghanj.yums.ac.ir/article-1-464-fa.html>.

References

- Ajalli Lahiji, L., & Besharat, M. A. (2017). *Predicting family functioning and quality of life based on couples' attachment styles. Family Pathology, Counseling and Enrichment*, 3(6), 119-138. <http://fpcej.ir/article-1172-fa.html> [In Persian]
- Babaei, A. (2018). *Predicting marital conflicts in women experiencing domestic violence based on sexual schemas, sexual function, and sexual*

- satisfaction. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 6(5), 16-23. <http://ijpn.ir/article-1-1062-fa.html> [In Persian]
- Barry, W., Carthy, MC. (2015). The effects of sexual guilt, humiliation, and rejection on sexual functioning. *Journal of Sex Education and Therapy*. 13: 25-28. <https://doi.org/10.1080/01614576.1987.11074890>
- Blinkhorn, V., Lyons, M., & Almond, L. (2015). The ultimate femme fatale? Narcissism predicts serious and aggressive sexually coercive behavior in females. *Personality and Individual Differences*, 87, 219-223. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.08.001>
- Fallis, E. E., Rehman, U. S., Woody, E. Z., & Purdon, C. (2016). The longitudinal association of relationship satisfaction and sexual satisfaction in long-term relationships. *Journal of Family Psychology*, 30, 822-831. <https://doi.org/10.1037/fam0000205>
- Gable, S. L., & Impett, E. A. (2012). Approach and avoidance motives and close relationships. *Social and Personality Psychology Compass*, 6, 95-108. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2011.00405.x>
- Gheysari, S., & Amanollahi, A. (2018). Predicting sexual relationship based on attachment styles and self-differentiation of married female students. *Counseling Research*, 17(47), 42-60. <https://doi.org/20.1001.1.22516654.1393.4.1.3.2> [In Persian]
- Hajloo, N., Alizadeh Goradel, J., Ghotbi, M. R., & Delavar Ghavam, S. (2014). Comparison of love dimensions based on marriage duration among married men and women. *Family Counseling and Psychotherapy Quarterly*, 1(4), 48-63. <https://doi.org/20.1001.1.22516654.1393.4.1.3.2> [In Persian]
- Haupt, M. L., Gesselman, A. N., Moors, A. C., Fisher, H. E., & Garcia, J. R. (2017). Prevalence of experiences with consensual no monogamous relationships: Findings from two national samples of single Americans. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 4, 424-440. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2016.1178675>
- Impett, E. A., Muise, A., & Rosen, N. O. (2015). Is it good to be giving in the bedroom? A prosocial perspective on sexual health and well-being in romantic relationships. *Current Sexual Health Reports*, 7, 180-190. <https://doi.org/10.1007/s11930-015-0055-9>
- Jazini, S., Abdollahi, N., Amanollahi, A., & Aslani, K. (2017). Predicting sexual function based on attachment styles, self-differentiation, and education among married female students in Ahvaz. *Alzahra University Journal of Psychological Studies*, 13(4), 44-58. <https://doi.org/10.22051/psy.201812528.1208> [In Persian]
- Jonason, P K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological assessment. American Psychological Association*, 22(2), 420-432. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Kelly, A. J., Dubbs, S. L., & Barlow, F. K. (2016). An evolutionary perspective on mate rejection. *Evolutionary Psychology*, 14(4), 1474704916678626. <https://doi.org/10.1177/1474704916678626>
- Kim, J., Muise, A., & Impett, E. A. (2018). The relationship implications of rejecting a partner for sex kindly versus having sex reluctantly. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35, 485-508. <https://doi.org/10.1177/0265407517743084>
- Kim, James. J. , Muise, Amy., & Sakaluk, John K.(2020). When tonight is not the night: Sexual rejection behaviors and satisfaction in romantic relationships. *Personality and Individual Differences*, 46(10), 1476-1490. <https://doi.org/10.1177/0146167220907469>

- Kim, James., Hornea, Rebecca M., Muiseb, Amy. Impettc, Emily A. (2019). Development and validation of the responses to sexual rejection scale. *Personality and Individual Differences*, 144, 88-93. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.02.039>
- Konam, A., Etemadi, S., & Pournaghash Tehrani, S. S. (2019). *The relationship between sexual satisfaction with marital stress, marital satisfaction and psychological symptoms in coronary artery bypass graft patients*. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 2, 16-26. <https://doi.org/10.29252/shenakht.6.2.16> [In Persian]
- Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S. (2000). *The social organization of sexuality: Sexual practices in the United States*. University of Chicago press.
- Lemay, E. P., Overall, N. C., & Clark, M. S. (2012). Experiences and interpersonal consequences of hurt feelings and anger. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103, 982–1006. <https://doi.org/10.1037/a0030064>
- Maxwell, J. A., Muise, A., MacDonald, G., Day, L. C., Rosen, N. O., & Impett, E. A. (2017). How implicit theories of sexuality shape sexual and relationship well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 112, 238–279. doi.org/10.1037/pspi0000078
- Muise, A., Impett, E. A., & Desmarais, S. (2013). Getting it on versus getting it over with sexual motivation, desire, and satisfaction in intimate bonds. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39, 1320–1332. <https://doi.org/10.1177/1948550615616462>
- Muise, A., Kim, J. J., Impett, E. A., & Rosen, N. O. (2017). Understanding when a partner is not in the mood: Sexual communal strength in couples transitioning to parenthood. *Archives of Sexual Behavior*, 46, 1993–2006. <https://doi.org/10.1007/s10508-016-0920-2>
- Muise, A., Kim, J. J., Impett, E. A., & Rosen, N. O. (2017). Understanding when a partner is not in the mood: Sexual communal strength in couples transitioning to parenthood. *Archives of Sexual Behavior*, 46, 1993–2006. <https://doi.org/10.1007/s10508-016-0920-2>
- Muise, A., Schimmack, U., & Impett, E. A. (2016). Sexual frequency predicts greater well-being, but more is not always better. *Social Psychological and Personality Science*, 7, 295–302. [doi/abs/10.1177/1948550615616462](https://doi.org/10.1177/1948550615616462)
- Nemati, P., Nourian, K., & Mahmoudi, F. (2013). *The effect of cognitive-behavioral counseling on anxiety and aggression in women with sexual dysfunction disorders*. *Armaghan-e-Danesh Journal of Yasuj University of Medical Sciences*, 8(18), 650-660. <http://armaghanj.yums.ac.ir/article-1-464-fa.html> [In Persian]
- Rehman, U. S., Lizdek, I., Fallis, E. E., Sutherland, S., & Goodnight, J. A. (2017). How is sexual communication different from nonsexual communication? A moment-by-moment analysis of discussions between romantic partners. *Archives of Sexual Behavior*, 46, 2339–2352. <https://doi.org/10.1007/s10508-017-1006-5>
- Rohner, R. P., Uddin, M. K., Shamsunnaheer, M., & Khaleque, A. (2008). Intimate partner acceptance, parental acceptance in childhood, and psychological adjustment among Japanese adults. *Cross Cultural Research*, 42 (1), 87-97. <https://doi.org/10.1177/1069397107310594>
- Tompkins, S. A., Roeder, J. A., Thomas, J. J., & Koch, K. K. (2013). Effectiveness of a relationship enrichment program for couples living with multiple sclerosis. *International journal of MS care*, 15(1), 27-34. <https://doi.org/10.7224/1537-2073.2012-002>

- Vannier, S. A., & O'Sullivan, L. F. (2011). Communicating interest in sex: verbal and nonverbal initiation of sexual activity in young adults' romantic dating relationships. *Archives of Sexual Behavior*, 40, 961–969. <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9663-7>
- Wright, M. O., Norton, D. L., & Matusek, J. A. (2010). Predicting verbal coercion following sexual refusal during a hookup: Diverging gender patterns. *Sex Roles*, 62, 647–660. <https://doi.org/10.1007/s11199-010-9763-9>